

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. Proponitur quæstio, Sitne certum Papæ iudicium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

zimum Synodalia decreta perlat a, quibus probatis, per vnum mundum hæresis Pelagiana damnata est. Hæc ille. Non potest iudicium vltimum vniuersus mundus alibi quam in instantia Romani Pontificis agnoscit.

S. GREGORIUS, qui omnium iudicio humillimus, neque sibi aliquid vnquam præter æquum arrogauit, in epistola ad omnes Episcopos Galliarum, quæ est 52. lib. 4. ita loquitur: *Si quam vero contentionem, quod longè faciat diuina sententia, de fidei causa euenire contigerit, aut negotium emerit, cuius vehemens sit fortasse dubietas, & pro sui magnitudine iudicio sedis Apostolica indigeat: examinata a diligenter veritate, relatione sua ad nostram studeat perducere sententiam: quatenus à nobis valeat congrua sine dubio sententia terminari.* Quod idem & ante Gregorium, & post Gregorium disertis verbis asseruerunt sanctissimi Pontifices, nec vnquam de ea re ab vlllo reprehensos eos fuisse legimus. Vide Innocentium I. in epistola ad Concilium Carthaginense, Leonem I. in epistola ad Anastasium Thessalonicensem, Gelasium in epistola ad Episcopos Dardaniarum, Nicolaum I. in epistola ad Michaelem Imperatorem, & Innocentium III. in epistola ad Ardenensem Episcopum. vnde exstat caput Maiores, extra de Pontificio, & eius effectu.

CAPVT II.

Proponitur questio, sitne certum Papa iudicium.

V igitur iam ad questionem secundam venimus, sciendum est initio, Pontificem quatuor modis posse considerari. **VNO** modo, vt est persona quædam particularis, siue Doctor particularis. **SECUNDO**, vt Pontifex, sed solus. **TERTIO**, vt Pontifex, sed adiuncto cœtu solito consiliariorum. **QUARTO**, vt Pontifex, sed vnà cum Concilio generali.

SECUNDO obseruandum est, posse duo quæri de Pontifice, omnibus quatuor modis considerato, quando queritur an possit errare. **PRIMO**, an ipse possit esse hæreticus. **SECUNDO**, an possit hæresim docere. Denique annotandum est

TERTIO

TERTIO, sententias & decreta Pontificum interdum versari in rebus vniuersalibus, quæ toti Ecclesiæ proponuntur, qualia sunt decreta de fide, & præcepta morum generalia; interdum in rebus particularibus, quæ ad paucos pertinent, quales ferè sunt omnes controuersiæ facti, vt an talis sit promouendus ad Episcopatum, an iure fuerit promotus, an videatur deponendus.

His notatis, conueniunt omnes Catholici, & hæretici in duobus. PRIMO, posse Pontificem etiam, vt Pontificem, & cum suo cœtu consiliariorum, vel cum generali Concilio, errare in controuersis facti particularibus, quæ ex informatione testimoniisque hominum præcipuè pendent. SECUNDO, posse Pontificem, vt priuatum Doctorem errare, etiam in quæstionibus iuris vniuersalibus tam fidei, quàm morum; idque ex ignorantia, vt aliis Doctoribus interdum accidit.

Deinde, Catholici omnes in aliis duobus conueniunt, non quidem cum hæreticis, sed solùm inter se. PRIMO, Pontificem cum generali Concilio non posse errare in condendis fidei decretis, vel generalibus præceptis morum. SECUNDO, Pontificem solum, vel cum suo particulari Concilio aliquid in re dubia statuentem siue errare possit, siue non, esse ab omnibus fidelibus obedienter audiendum.

Quibus ita constitutis, quatuor tantùm remanent diuersæ sententiæ. PRIMA est, Pontificem etiam vt Pontificem, etiam si cum generali Concilio definiret aliquid, posse esse hæreticum in se, & docere alios hæresim, & de facto aliquando ita accidisse. Hæc est hæreticorum omnium huius temporis, & præcipuè LUTHERI, qui in libro de Conciliis notauit errores eorum etiam Conciliorum generalium quæ summus Pontifex approbavit; & CALVINI qui lib. 4. Institut. cap. 7. §. 28. asserit, aliquando Pontificem cum toto Cardinalium collegio manifestissimam hæresim docuisse, nimirum animam hominis cum corpore extingui. quod tamen manifestum mendacium esse, postea ostendemus. Deinde in eodem libro cap. 9. §. 9. docet, etiam cum generali Concilio, Papam errare posse.

SECUNDA sententia est, Pontificem etiam, vt Pontificem, posse esse hæreticum, & docere hæresim, si absque generali Concilio definiat, & de facto aliquando accidisse. Hanc opinionem

nionem

† Jacobus

nionem sequitur, & tuetur Nilus in suo libro aduersus primatum Papæ: eandem sequuti sunt aliquot Parisienses, vt Geson, & Almain in libris de potestate Ecclesie, necnon Alphonsus de Castro lib. 1. cap. 2. contra hæreses, & Adrianus in libro in quæstione de confirmatione; qui omnes non in Pontifice, sed in Ecclesia siue in Concilio generali tantum, constitunt infallibilitatem iudicij de rebus fidei.

TERTIA sententia est in alio extremo, Pontificem non posse vlllo modo esse hæreticum, nec docere publicè hæresim, etiam si solus rem aliquam definiat. Ita Albertus Pighius lib. 4. hierarch. Eccles. cap. 8.

QUARTA sententia est quodammodo in medio, Pontificem siue hæreticus esse possit, siue non, non posse vlllo modo definire aliquid hæreticum, à tota Ecclesia credendum hæc est communissima sententia ferè omnium Catholicorum vt B. Thomæ 2. 2. quæst. 1. art. 10. Thomæ Waldensis lib. 2. de doctrina fidei, cap. 47. & 48. Ioannis de Turrecremata lib. 2. summa, cap. 109. & seq. Ioannis Driedonis lib. 4. de Ecclesiast. dogmat. cap. 3. part. 3. Caietani in opusculo de potestate Papæ & Concilij, cap. 9. Hofij lib. 2. contra Brentium, qui est de legitimis iudicibus; Ioannis Eckij lib. 1. de primatu Petri, cap. 18. Ioannis à Louanio lib. de perpetua cathedra Petri protectione & firmitate, cap. 11. Petri à Soto in Apologia sua, par. 1. cap. 34. & 85. & Melchioris Cani lib. 6. cap. 7. de locis.

Videntur quidem hi auctores aliquo modo inter se dissentire: quia quidam eorum dicunt, Pontificem non posse errare si maturè procedat & consilium audiat aliorum Pastorum, & Concilij dicunt, Pontificem etiam solum nullo modo errare posse, sed reuera non dissident inter se. Nam posteriores non volunt negare, quin teneatur Pontifex maturè procedere & consultare viros doctos, sed solum dicere volunt, ipsam infallibilitatem non esse in cætu consiliariorum vel in Concilio Episcoporum, sed in solo Pontifice: sicut è contratio priores non volunt ponere infallibilitatem in consiliariis, sed in solo Pontifice. verum explicare volunt Pontificem debere facere quod in se est, consulendo viros doctos, & peritos rei de qua agitur. Si quis autem peteret, an Pontifex erraret, si temerè definiret sine dubio prædicti auctores omnes responderent, non posse fieri vt Pontifex temerè definiat. qui enim promisit finem, si-

ne dubio promisit & media, quæ ad eum finem obtinendum necessaria sunt. Parum autem prodesset scire, Pontificem non erraturum quando non temerè definit, nisi etiam sciremus non permissuram Dei prouidentiam, ut ille temerè definiat.

Ex his quatuor sententiis prima est hæretica; secunda non est propriè hæretica: nam adhuc videmus ab Ecclesia tolerari, qui illam sententiam sequuntur; tamen videtur omnino erronea & hæresi proxima; tertia probabilis est, non tamen certa; quarta certissima est & asserenda. ac ut ea facilius intelligi & confirmari possit, statuemus aliquot propositiones.

CAPVT III.

Statuitur prima propositio de infallibili iudicio summi Pontificis.

SIT igitur propositio prima. *Summus Pontifex cum totam Ecclesiam docet, in his quæ ad fidem pertinent, nullo casu errare potest.* Hæc est contra primam & secundam opinionem pro quarta. & probatur PRIMO ex promissione illa Domini Luc. 22. *Simon, Simon (sic enim habetur in Græco) ecce Satanas experituit vos ut cribraret sicut triticum, ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.*

Qui locus tribus modis exponi solet. Prima expositio est quorundam Parisiensium supra citatorum, quod Dominus hinc orauerit pro Ecclesia vniuersali; siue pro Petro, ut totius Ecclesiæ figuram gerebat; & hoc impetrasse, ut fides Ecclesiæ Catholice nunquam deficiat. quæ expositio si ita intelligeretur, ut diceret immediatè oratum esse pro capite Ecclesiæ, & consequenter pro toto corpore, quod per caput representatur, vera esset; sed non ita ipsi intelligunt. Volunt enim pro sola Ecclesia esse oratum.

Quæ expositio falsa est; PRIMO, quia Dominus vnâ tantum personam designauit, dicēs bis; *Simon, Simon*, & addens toties pronomen secundæ personæ, *pro te, fides tua, & tu, fratres tuos.* Quorsum enim hæc? nisi ut intelligamus aliquid speciale Petro à Christo esse impetratum. SECUNDO, quia Dominus cœperat loqui in plurali, *Satan experituit ut cribraret*